

Filmhandledning

One Life

Längd: 110 minuter

Ursprung: Storbritannien, 2023

Språk: engelska, svensk text

Regi: James Hawes

Rekommenderas för: gymnasiet

Innehåll

Om Filmhandledningen.....	3
Före filmen	3
Filmen och läroplanen	3
Handling	3
Tema: Mot alla odds	4
Tema: Media och opinion	5
Tema: Film och verklighet	6
Slutdiskussion	7

Om Filmhandledningen

Denna filmhandledning är tänkt att användas som inspiration och stöd vid ett filmsamtal. De teman som tas upp är förslag på frågeställningar och diskussioner. Du väljer själv vad du vill och hinner ta upp med din klass samt vad som är relevant och intressant för just dina elever.

Före filmen

Berätta för eleverna att ni ska se en film baserad på verkliga händelser som handlar om andra världskrigets utbrott och de flyktingar som då fanns i Prag, Tjeckoslovakien. Filmens handling kretsar kring en brittisk man, Nicholas Winton, som tillsammans med andra volontärer tog ett personligt ansvar för barnen i flyktinglägret. Genom framförallt pappersarbete lyckades de sätta 669 flyktingbarn i säkerhet. Filmen visar på hur empati, ödmjukhet och medmänsklighet kan få vägleda en människas liv och hur en människa kan göra skillnad.

Filmen och läroplanen

I skolans värdegrund och uppdrag står det bland annat om vikten av att utveckla kunskaper om demokratiska värden och mänskliga rättigheter. I historieundervisningen läggs vikt på hur människans förståelse av det förflutna är inflett i hennes föreställningar om samtiden och perspektiv på framtiden. Andra världskrigets orsaker och konsekvenser är centrala händelser som fortfarande påverkar vår samtid.

Att se en film gemensamt på biograf kan vara en bra start för ett tematiskt arbete där filmen utgör en gemensam upplevelse. Att diskutera filmen efteråt kan träna den analytiska förmågan kring hur teman presenteras och gestaltas i rörlig bild.

Handling

Nicholas Winton är en brittisk börsmäklare. När vi möter honom första gången i filmen är det 1980-tal och han är åldrad. I hans arbetsrum finns mängder med papper och material, ett stort arkiv från hans arbete. Frun klagar på att han inte rensar ut.

I en tillbakablick till 1938 reser Nicky, som han kallas, till Prag, han känner att han behöver göra något för alla flyktingar som samlats i staden. Hitler har ockuperat Österrike. Styrkorna har gått över gränsen till Tjeckoslovakien där de annekterat Sudetlandet. Tiotusentals flyktingar har flytt till det ockuperade Prag. Många av dem är familjer med barn.

På plats möter Nicky andra engagerade hjälparbetare och får träffa många av de människor som bor i flyktinglägren. Hjälparbetarna bär på en känsla av stor hopplöshet inför situationen. Flyktingarna är många, behoven stora och Hitlers styrkor rycker allt närmare. Nicky låter sig inte nedslås. Han menar att barnen bland flyktingarna är de som behöver prioriteras.

Genom att vinna flyktingarnas förtroende får han tillgång på listor som ger en översikt av hur många människor det handlar om. Med hjälp av sin mamma tar de reda på vad som

krävs i form pappersarbete för att kunna skicka barnen med tåg till Storbritannien.

Varje barn behöver ett visum och en individuell sponsor som måste lova att betala för barnets alla behov. Vidare så krävs en avgift på 50 pund för att betala för barnens eventuella hemresa samt ett läkarintyg. Fosterföräldrarna måste lova att vårda barnet tills det är 17 år eller tills det kan åka hem. Det är digert pappersarbete som krävs men efter att Nicky har mött flyktingarna och på nära håll upplevt deras förtvivlan känner han att han inte kan svika dem. Han åker tillbaka till London och lyckas med en insändare i tidningen *Times* väcka opinion och engagemang i landet.

Första tåget rullar in på stationen i London och tjugo flyktingbarn paras ihop med brittiska fosterföräldrar. Så går Hitler över gränsen till Tjeckoslovakien. Gränserna är fortfarande öppna men kontrolleras av Gestapo. Tiden som var mycket knapp redan innan börjar rinna iväg. Nicky driver alla hårt, han menar att de måste jobba ännu hårdare. Trots att de redan gör allt de kan är det inte

tillräckligt, tusentals behöver hjälp och de får inte svika dem.

Tyskland invaderar Polen, det är allmän mobilisering i Frankrike och Storbritannien. Flyktingarbetarna bränner alla listor och papper om barnen i Prag för att de inte ska komma i orätta händer. Fler tåg med barn hinner avresa innan det nionde tåget stoppas. 250 barn tvingades av tåget och förs tillbaka till sina familjer.

På 1980-talet fortsätter den gamle Nicky att rensa ur sitt arbetsrum och försöka hitta lämplig hemvist för sin klippbok från tiden i Prag. Betty Maxwell är intresserad av boken och tack vare hennes man, tidningsmannen Robert Maxwell, får berättelsen uppmärksamhet. *Sunday Mirror* vill göra en stor artikel om barnevakueringen och för att nå en ännu större publik ställer Nicky upp i BBC-programmet *That's life*. I publiken sitter vuxna barn som överlevt tack vare Nicky. Han och hans kollegor lyckades sammanlagt rädda 669 barn.

Tema: Mot alla odds

Nicky möter en närmast hopplös situation när han kommer ner till Prag. Flyktingarna är så många, de har inga ordentliga hus att bo i, maten räcker knappt, många är sjuka, vintern är på intåg med snö och kyla och Hitlers trupper närmar sig för varje minut som går. Nickys kollegor uttrycker en slags uppgivenhet, de är där för att hjälpa men de kommer aldrig att räcka till för alla.

När en situation känns överväldigande finns det en överhängande risk att många ger upp redan på förhand.

- Hur griper sig Nicky an situationen?
- Vad skiljer sig i Nickys inställning jämfört med de andra kollegorna?
- Nicky är bra på pappersarbete, hur kommer det till pass i den här situationen?

Nicky säger att han är övertygad om att om vanligt folk visste hur illa ställt det var med flyktingarna i Prag så skulle de bry sig.

– Du har höga tankar om vanligt folk, svarar en av hans kollegor.

– Ja, det har jag för jag är själv vanligt folk, replikerar Nicky.

- Nicky jobbar som börsmäklare, hans liv har inte mycket med flyktingarna i Prag att göra, ändå åker han ner för att hjälpa. Varför tror ni att han gjorde det?
- Är Nicky en vanlig människa eller har han egenskaper som gör honom ovanlig? Vad skulle det i så fall vara för egenskaper? Diskutera.

Bli inte som du blir, säger Nickys fru på 80-talet när hon lämnar honom ensam över en helg.

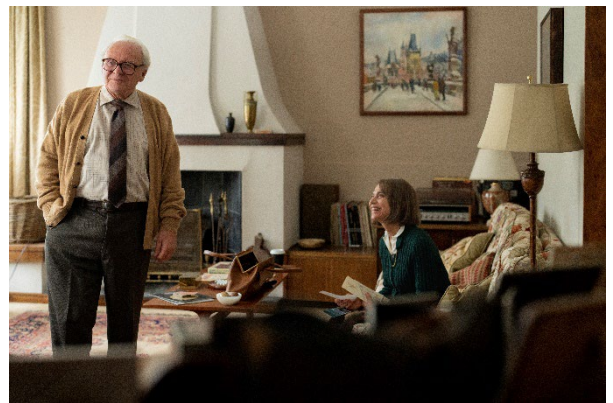
- Vad tror ni hon menar när hon säger så?

Nickys mamma visar sig ha en skicklig förmåga att väcka brittiska tjänstemäns engagemang och empati.

- Hur bär hon sig åt? Vad är det hon säger som får dem att lyssna?

Filmen heter *One Life* (Ett liv).

- Varför tror ni att filmen heter så? Hur återspeglas titeln i handlingen? Går den att tolka på flera sätt?

Tema: Media och opinion

När Nicky reser tillbaka till London har han med sig uppdraget att väcka opinion och engagemang bland britterna.

- Hur går han till väga för att göra det? Hur når han ut? Hur formulerar han sig? Vilken roll tror ni att hans fotografier har i sammanhanget?

Nicky har en klippbok där han har samlat bilder och dokument kring händelserna som ägde rum innan krigsutbrottet. Han är mån om att boken ska hamna i goda händer, då det är ett viktigt källmaterial kring ett historiskt skede och en mängd människors öden. Han går till den lokala tidningen i Maidenhead. Redaktören är först positiv, men när han förstår att det inte handlar om en klassisk hjältehistoria vid krigsfronten ser han inte relevansen.

- Varför tror ni att redaktören ser dessa barntransporter som ointressanta?

- Vilka slags hjälteberättelser är vi vana att höra? Vad skiljer sig i denna berättelse?

En forskare hör av sig och är intresserad av Nickys klippbok. Men Nicky vill inte att boken bara ska samla damm i ett bibliotek. Han menar att det finns information i arkivet som vi kan lära oss av.

- Vad kan vi lära oss av Nickys klippbok?

Betty Maxwell är historiker och gift med tidningsmannen Robert Maxwell. Hon fattar intresse för Nickys arkiv. Hon tror först att det bara handlar om åtta stycken barn som lyckades evakueras.

- Hur reagerar Betty Maxwell på informationen, att det handlade om 669 barn?

Nicky väljer att delta i TV-programmet *That's Life* på BBC för att nå ut till en ännu större publik. - Men det är ju ett väldigt löjligt program, kommenterar hans fru.

- Varför tror ni att Nicky tackar till det "löjliga programmet" men nej till den seriösa forskaren som ville ha Nickys klippbok på ett bibliotek?

Plötsligt är fler journalister intresserade av att skriva om Nicky.

- Varför tror ni att fler journalister hörde av sig till Nicky när han väl fick medialt utrymme? Finns det en flockmentalitet hos journalister? Varför då? Hur skapas ett nyhetsvärde?

Idag lever vi i en bildrik tid och kan mötas av mängder av foton på utsatta människor från till exempel flyktingläger och krigsdrabbade områden.

- Att se bilder av utsatta människor kan väcka empati. Men gör fler bilder att vi får mer empati? Vad är det som gör att vi kan drabbas av medkänsla och skrida till handling såsom Nicky gjorde i filmen? Diskutera.

Tema: Film och verklighet

Nicholas Winton har funnits på riktigt. När en film är baserad på verkliga händelser kan vi aldrig riktigt veta hur pass faktatrogen filmen är, om vi inte söker mer information om händelsen.

- Sök information på nätet om Nicholas Winton för att undersöka om den fakta som finns i filmen stämmer. Kom ihåg att leta upp tillförlitliga sidor på nätet.

Oscar Schindler är en annan man som räddade många judar på eget initiativ under andra världskriget. Hans namn har blivit vida känt inte minst genom boken *Schindler's Ark* som 1993 blev filmatiserad av Steven Spielberg med titeln *Schindler's List*, idag en filmklassiker. Nicholas Winton har ibland kallats "Storbritanniens Schindler". Nicky

räddade tillsammans med sina kollegor 669 barn, men hans insats var helt okänd i Storbritannien (och resten av världen) fram till 1980-talet.

- Vad finns det för värde i att inte förhäva sig utan förhålla sig ödmjuk? Vad finns det för värde i att berätta om det man gjort så att fler får veta? Hur kan man hitta balansen?
- Varför tror ni att Nicky värjde sig starkt mot att kallas hjälte?
- På vilket sätt kan vi se Nicky som en förebild?

Över 6000 människor lever idag tack vare Prag-evakueringen. Efter TV-programmet tog

hundratals överlevare kontakt med Nicky, de kallade sig själva "Nickys children".

- Vad tror ni det fanns för värde för dessa människor i att ha kontakt med Nicky?

Slutdiskussion

- Har filmen något budskap? Vilket/vilka?
- Vilken scen har dröjt sig kvar mest, efter att ni sett filmen? Hur tänker ni på filmen i efterhand?
- Vilken känsla gav filmen?

En filmhandledning från Medioteket av Elisabet Jonsved, elisabet.jonsved@edu.stockholm.se

För information och bokning av skolbio: kulan.stockholm sök på Skolbio Stockholm

Följ gärna Mediotekets arbete med film via Facebooksidan: Medioteket – film